

Ympäristöluvut

Asia

Oikaisuvaatimus koskien Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmien hyväksymistä, Karkkila. Korkeimman hallinto-oikeuden palauttama asia.

Oikaisuvaatimuksen tekijä

[REDACTED]

1. Perustiedot

1.1. Oikaisuvaatimuksen vireilletulo

██████████ on 3.4.2020 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan oikaisuvaatimuksessa vaatinut, että aluehallintovirasto kumoaa ja palauttaa uuteen käsittelyyn Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) 25.2.2020 antaman päätöksen (diaarinro UUDELY/10475/2016) Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmien hyväksymisestä.

Korkein hallinto-oikeus on 19.1.2023 antamallaan päätöksellä nro 89/2023 kumonnut Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Vaasan hallinto-oikeuden päätökset sekä palauttanut asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

1.2. Toimivaltainen viranomainen

Vesilain (587/2011) 15 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan valvontaviranomaisen vesilain 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun tarkkailusuunnitelman hyväksymistä tai muuttamista koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään.

Vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto toimii tässä vesilaissa tarkoitettuna lupaviranomaisena.

1.3. Oikaisuvaatimuksen tekemisen peruste

Hallintolain (434/2003) 49 b §:n 2 momentin mukaan oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

2. Asia

2.1. Oikaisuvaatimuksen kohteen oleva ELY-keskuksen päätös

Uudenmaan ELY-keskus on 25.2.2020 antanut päätöksen (diaarinro UUDELY/10475/2016) Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmien hyväksymisestä.

2.1.1. Tarkkailupäätöksen kohteena olevat luvat ja tarkkailusuunnitelmat

Länsi-Suomen vesioikeus on 4.12.1969 antamallaan päätöksellä nro 102/1969 myöntänyt Karkkilan vesilaitokselle luvan ottaa pohjavettä 1 000 m³/d **Toivikkeen** ottamolta. Aluehallintoviraston tarkistamien tietojen

mukaan päätöksessä ei ole määrätty tarkkailusta. Maa ja Vesi Oy on laatinut 19.6.1972 Toivikkeen ja Polarin vedenottamoiden tarkkailusuunnitelman.

Länsi-Suomen vesioikeus on 4.12.1969 antamallaan päätöksellä nro 102/1969 myöntänyt Karkkilan vesilaitokselle luvan ottaa pohjavettä 1 500 m³/d sijaitsevalta **Haaviston** ottamolta. Aluehallintoviraston tarkistamien tietojen mukaan päätöksessä ei ole määrätty tarkkailusta. Maa ja Vesi Oy on laatinut 29.11.1976 Haaviston vedenottamon tarkkailusuunnitelman.

Länsi-Suomen vesioikeus on 21.1.2000 antamallaan päätöksellä nro 5/2000/1 myöntänyt Karkkilan vesilaitokselle luvan ottaa pohjavettä Kuonjoki (0122415A) -pohjavesialueella sijaitsevalta **Pyydysmäen** vedenottamolta 600 m³/d.

Aluehallintoviraston tarkistamien tietojen mukaan päätöksen nro 5/2000/1 lupamääräyksen 3 mukaan luvan saajan on tarkkailtava vedenoton vaikutuksia ympäristön pohja- ja pintavesiin Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelma on toimitettava ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen vedenoton lisäämistä. Tarkkailutulokset ja tiedot otetuista vesimääristä on toimitettava ympäristökeskukselle.

Uudenmaan ympäristökeskus (0199V0028) on 23.2.2007 hyväksynyt vedenottamolle Suunnittelukeskus Oy:n 9.8.2006 laatiman tarkkailuohjelmaesityksen (207-C7509).

2.1.2. Karkkilan Haaviston, Toivikkeen ja Pyydysmäen vedenottamoiden pohjavesitarkkailuesitys, päivitys 5.7.2019

2.1.2.1. Tarkkailu

Länsi-Uudenmaan Vesi- ja Ympäristö ry:n laatimassa tarkkailuohjelmaesityksessä on esitetty pohjavesipintojen ja pohjaveden laadun tarkkailua.

Esitetyn tarkkailun lisäksi Karkkilan vesihuoltolaitos ottaa raakavesinäytteet Karkkilan vedenottamoilta neljä kertaa vuodessa. Karkkilan kaupungin ympäristönsuojelu tekee POLARI-Toivikkeen 0122401 A pohjavesialueella pohjaveden laadun tarkkailua kerran vuodessa.

2.1.2.2. Pohjaveden pinnan korkeuden mittaukset

Toivikkeen vedenottamolla pohjaveden pinnan korkeuksia tarkkaillaan manuaalisesti neljä kertaa vuodessa (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa) havaintoputkista 104/00, 82/00, 110/00, 113/00 ja 121/00 sekä Morenian

havaintoputkista VP4 ja VP6. Havaintoputkeen Up2 ehdotetaan asennettavaksi pinnankorkeutta mittaava paineanturi.

Haaviston vedenottamon pinnankorkeuden mittaukset tehdään neljä kertaa vuodessa (helmi-, touko-, elo- ja marraskuu) putkista 5/00, 60/00, HP105 ja HP64 sekä lisäksi Rudus Oy:n pohjavesiputkista LR7, LR8, LR9, LR11 ja LR18. Parsilanjärvestä mitataan vedenpinta. Pohjaveden pinnankorkeutta mittaava paineanturi ehdotetaan asennettavaksi havaintoputkeen LR17.

Pyydysmäen vedenottamolla pohjaveden pinnankorkeuden mittaukset tehdään neljä kertaa vuodessa (helmi/maalis-, touko-, elo- ja marraskuu) putkista HP1, HP2, HP3, HP4, HP5, HP6 ja HP7. Pohjaveden pinnankorkeutta tarkkaillaan niin kauan kuin Pyydysmäen vedenottamo on kaupungin käytössä.

2.1.2.3. Pohjaveden laatututkimukset

Pohjaveden laatua tarkkaillaan **Toivikkeen** alueella (Polari-TOIVIKE 0122401 B) havaintoputkista Up2 ja P6 kerran vuodessa toukokuussa. Pohjavedestä tutkittavat vedenlaatuparametrit ovat: sameus, happi, kokonaiskovuus, alkaliteetti, pH, sähkönjohtavuus, väriluku, COD_{Mn}, ammonium-, nitriitti- ja nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, E-coli- ja koliformiset bakteerit, VOC-yhdisteet ja liukoiset raskasmetallit (rauta, mangaani, kromi, kadmium, kupari, lyijy, nikkeli ja sinkki).

Haaviston pohjaveden laatua tutkitaan pohjavesiputkista LR17 ja LR11 kerran vuodessa toukokuussa. Pohjavedestä tutkitaan seuraavat vedenlaatuparametrit: sameus, happi, kokonaiskovuus, alkaliteetti, pH, sähkönjohtavuus, väriluku, COD_{Mn}, ammonium-, nitriitti- ja nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, E-coli- ja koliformiset bakteerit sekä liukoiset raskasmetallit (rauta, mangaani, kromi, kadmium, kupari, lyijy, nikkeli ja sinkki).

Pyydysmäen alueella pohjaveden laatua ei tutkita alueen pohjavesiputkista.

Karkkilan muilta pohjavesialueilta, Hongisto, Nummensyrjä ja Vattola, esitetään otettaviksi laatunäytteet kolmen vuoden välein toukokuussa. Havaintopaikat ovat Hongisto pohjavesiputki S3, Nummensyrjä TL1/99 ja Vattola HP5. Vesinäytteistä analysoidaan seuraavat laatuparametrit: sameus, happi, kokonaiskovuus, alkaliteetti, pH, sähkönjohtavuus, väriluku, COD_{Mn}, ammonium-, nitriitti- ja nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, E-coli- ja koliformiset bakteerit sekä liukoiset raskasmetallit (rauta, mangaani, kromi, kadmium, kupari, lyijy, nikkeli ja sinkki).

2.1.2.4. Raportointi ja tulosten toimittaminen

Tarkkailutulokset raportoidaan toukokuun näytteenottokerran jälkeen tilaajalle ja viranomaiselle lyhyenä väliraporttina. Koko tarkkailuvuoden tulokset raportoidaan Karkkilan vesihuoltolaitokselle yhteenvetoraporttina tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Pohjaveden laatua verrataan havaintoputkien osalta talousveden laatuvaatimuksiin ja -suositukseen (STM 1352/2015 ja muutos 683/2017) sekä valtioneuvoston asetuksen 31/2009 mukaisiin pohjaveden ympäristölaatuunormeihin. Yhteenvetoraportissa esitetään tarkkailuvuoden tulokset ja verrataan niitä aiempiin tarkkailutuloksiin. Raportissa esitetään aikasarjakuvajat pohjaveden pinnan korkeuden ja laadun muutoksista.

Yhteenvetoraportissa esitetään vedenottomäärät ottamokohtaisesti sekä tarkkailuvuoden säätila. Käytetyt määrittymenetelmät, määrittymenotokset ja mittausepävarmuudet esitetään yhteenvetoraportissa. Yhteenvetoraportti toimitetaan tilaajan lisäksi Uudenmaan ELY-keskukselle ja Karkkilan kaupungin ympäristöviranomaisille. Haaviston tulokset toimitetaan myös Rudus Oy:lle.

Yhteenvetoraportissa esitetään ehdotukset tarkkailusuunnitelman muuttamiseksi tarkkailutulosten perusteella.

Yhteenvetoraportti toimitetaan Uudenmaan ELY-keskuksen POVET-tiedonsiirtojärjestelmiin soveltuvina siirtotiedostoina käyttäen tiedon siirron edellyttämiä DB-koodeja.

2.1.3. Uudenmaan ELY-keskuksen päätös pohjavesitarkkailujen hyväksymisestä

2.1.3.1. Ratkaisu ja perustelut

ELY-keskus on päätöksellään hyväksynyt Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry:n laatiman Karkkilan Haaviston, Toivikkeen ja Pyydysmäen vedenottamoiden pohjavesitarkkailusuunnitelman pääpiirteissään sellaisenaan, mutta seuraavilla muutoksilla.

Pyydysmäen vedenottamon vedenotto toiminnan loppuessa Kuonjoki A siirretään kategoriaan muut pohjavesialueet, jolloin pohjaveden laatu näyte otetaan kolmen vuoden välein.

Tarkkailuesitykseen Hongiston pohjavesialueelle lisätään torjunta-aineiden analysointi koepumppauspaikan havaintoputkesta S3. Hongiston pohjavesialue on riskialue, jonka kemiallinen tila on torjunta-aineiden hajoamistuotteiden takia huono.

Tarkkailutulokset toimitetaan POVET-pohjavesitietojärjestelmään yhteensovivina siirtotiedostoina. Raakavesinäytteiden laatu tiedot toimitetaan laboratorion suorina siirtotiedostoina POVET-tietojärjestelmään. Vesipintojen korkeudet toimitetaan N₂₀₀₀-järjestelmässä. Tulevista automaattisista vesipintojen mittaustuloksista lasketaan vuorokausikeskiarvo ja pinnanmittaustulokset toimitetaan siirtotiedostoina POVET-tietojärjestelmään.

Pohjavesiputkien kunnosta ja toimivuudesta on pidettävä huolta ja pohjavesiputkia on tarvittaessa uusittava luotettavien pohjaveden laatu tietojen sekä maa- ja kallioperätietojen saamiseksi.

Vedenottamoiden vedenottomäärästä on pidettävä kirjaa ja vuosiraporttiin on liitettävä ottamokohtaisesti ottomäärät kuukausikeskiarvoina.

Vedenottamoiden pohjavesitarkkailusta laaditaan vuosittainen yhteenvetoraportti, joka toimitetaan tilaajan lisäksi Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaimoon ja Karkkilan ympäristökeskukselle viimeistään tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. Yhteenvetoraportissa esitetään ehdotukset tarkkailusuunnitelman muuttamiseksi tarkkailutulosten perusteella. Mikäli veden laadussa tapahtuu oleellisia muutoksia, ilmoitetaan siitä välittömästi edellä mainituille tahoille ja otetaan tarkistusnäytteet.

Ratkaisun perustelujen mukaan Karkkilan vedenottamoiden tarkkailusuunnitelman tarkoituksena on selvittää pohjaveden määrä ja laatu ottamoiden vaikutusalueilla. Pohjaveden tarkkailua on tarkistettu ja ajantasaistettu. Pohjavesinäytteitä otetaan vedenottamoiden raakavedestä keskimäärin neljä kertaa vuodessa ja lisäksi pohjavesinäytteitä otetaan myös ennakkoivasti eräistä pohjavesiputkista pohjavesialueilta.

2.1.3.2. Tarkkailusuunnitelman muuttaminen

Tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevan päätöksen tehnyt viranomais voi muuttaa päätöstä luvan voimassaolosta huolimatta. Asia voi tulla vireille tarkkailusta päättäneen viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta.

Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai tarkkailutulosten aikatauluun voidaan tehdä päätöstä muuttamatta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen kirjallisesti hyväksymällä tavalla.

2.2. Oikaisuvaatimus

2.2.1. Tarkkailusuunnitelmaan kohdistuvat vaatimukset

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uuteen käsittelyyn. Lisäksi hän on esittänyt seuraavat vaatimukset:

- Vedenottoa Pyydysmäen vedenottamosta ei tule lopettaa. Ennen Pyydysmäen vedenoton lopettamista tulee selvittää, minkälaista vettä Pyydysmäen kaivosta eteläkaakkoon sijaitsevasta isosta lähteestä purkautuu. On selvitettävä vedenlaatu siiviläkaivossa, joka aikanaan rakennettiin Haaviston ala-asteen vedentarpeita varten. Pyydysmäen vedenottamon siiviläkaivon vieressä oleva tutkimuksen aikainen rautaputki tulee poistaa. Pyydysmäen pumppaamorakennuksen kesken jätetyt raudanpoiston suodatuslaitteet tulee laittaa välittömästi toimintakuntoon.
- Pohjaveden tarkkailuajankohtien tulee olla tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuu.
- Pohjaveden tarkkailuputki Up4 tulee merkitä tarkkailuesityksen liitekartalle.
- Kaivinkoneella vuonna 2000 asennetut 00-päätteiset putket eivät sovellu tarkkailuun.
- Toivikkeen vedenottamolla tutkimuksenaikainen putki tulee säilyttää pinnantarkkailuputkena tai asentaa kairaamalla uusi putki putken 104/00 tilalle.
- Haaviston vedenottamolle tulee asentaa uusi pohjaveden tarkkailuputki putken LR9 ja Haaviston vedenottamojen kaivojen välille.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on perustellut asianosaisasemaansa sillä, että hän omistaa kiinteistön Suomala 224-402-5-32, joka rajoittuu Haaviston pohjavedenottamoon ja vedenottamoalueen kiinteistöön 224-402-21-0.

Tarkkailupäätöksen kumoamisen ja uudelleen käsittelyyn palauttamisen lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on edellyttänyt vastaselitysoikeutta kaikkiin mahdollisiin selityksiin ja lausuntoihin, joita oikaisuvaatimuksen johdosta pyydetään tai hankitaan. Hän on pyytänyt oikaisuvaatimuksen kulujen korvaamista ja maksutonta ratkaisua.

2.2.2. Vaatimusten perustelut

Kun vettä ei oteta Pyydysmäen ottamolta, sen vaikutuspiirissä olevat lähteet purkavat vetensä täysimääräisenä Tammerkosken ojaan. Siitä seuraa, että Haaviston vedenottamosta pumpataan kaikki liikenevä vesi putkea pitkin Karkkilaan, josta vedet lasketaan Vanjokea pitkin vihtiläisille. Parsilanjärven veden laatu tummuu suovesimäiseksi, mihin todellisena syynä on Karkkilan vedenotto. Pyydysmäen havaintoputkien sijoitus jää muun muassa kaivon vieressä olevan putken puuttumisesta johtuen epäselväksi. Varavedenottamon vettä ei tule pumpata verkostoon jatkossakaan ilman raudanpoistosuodatusta. Raudanpoiston suodatuslaitteet tulee laittaa toimintakuntoon, koska muutoin koko vedenottamon ja siirtojohtoon investoinnit ovat olleet turhia. Raudan lähteenä voi olla myös mustalla rautaputkella toteutettu noin 30 m:n syvyinen tuotantokaivo.

Oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimukset tarkkailuajankohdiksi perustuvat siihen, että syksyn sateet tulevat paremmin näkyviin tammikuussa ja kevään lumien sulamiset heinäkuussa.

Putki Up4 mainitaan useassa kohdassa tarkkailuesitystä. Putki tulee merkitä ehdottomasti kartalle.

Kaivinkoneasennuksella vuonna 2000 toteutetut 00-päätteiset pohjaveden tarkkailuputket eivät sovellu vesinäytteiden ottamiseen eivätkä edes pinnan tarkkailuun.

Toivikkeen pohjavesiputki 104/00 on kuivina vuosina kuiva. Sen länsipuolella oleva vuoden 1967 tutkimuksenaikainen putki, joka on tutkimuksenaikaisella numerolla 104, ja joka oli aikaisemmissa pohjavesikorttikartoissa merkinnällä 4, soveltuu vieläkin pinnan tarkkailuun.

Haaviston vedenottamon havaintoputken HP 64 merkintä on oikaisuvaatimuksen tekijälle uusi. Se ei vastaa tällä hetkellä mitään aikaisempaa hänen tiedossaan olevaa numerointia. Haaviston vedenottamolla uuden putken asennus on tarpeen, jotta putken LR9 ja Haaviston vedenottamon välille ennen Rudus Oy:tä toimineiden ottajien hautaamien pintamaiden ja seula-verkkojen vaikutukset saadaan eliminoidua peruslupamääräyskokonaisuuden mukaisesti toteutettavalla kunnostus- ja kokonaissuunnitelmalla. Suunnitelman lähtökohtana Karkkilassa tulee olla yksiselitteisesti ja selkeästi vesi- ja ympäristöviranomaisien viranomaisvirheiden korjaaminen.

Kuonjoen pohjavesialueen A-alueen maa-ainestenottoalue on jälkihoidettu. Jälkihoitamattomat alueet sijaitsevat pääosin alueella B ja alueella C. Näistä kummallakaan ei ole vaikutusta Pyydysmäen vedenottoon eikä veden laatuun.

Haaviston pohjavedenottamon suoja-aluepäätös rajoittaa Suomen kiinteistön oikeuksia hyödyntää kiinteistöään oikeudenomistajien suunnitelmalla tavalla. Haaviston pohjavedenottamon suoja-aluepäätös langettaa Suomen kiinteistön oikeudenomistajille velvoitteita ja rajoitteita, joita ei olisi ilman vedenottamoa ja sen tarkkailuputkia.

Suomen kiinteistön läpi Parsilanjärveen ennen vedenottoa virrannut ja nykyisin Karkkilaan putkea pitkin johdettu vesi olisi ollut kokonaan hyödynnettävissä Suomen kiinteistöllä. Edunmenetys on melkoinen, koska vähänkin kuivempina vuosina pohjaveden ylivirtaus Lähteellisen suon lähteistä alueen läpi Parsilanjärven suuntaan loppuu täysin. Lähteellisen suon pohjaveden ylivirtauksen loppuminen lähteistä vaikuttaa Parsilanjärven veden vaihtuvuuteen ja sen seurauksena veden tummumiseen ja muuttumiseen suovedeksi. Vähäsateisina vuosina se aiheuttaa myös Parsilanjärven vedenpinnan alenemista. Suomen kiinteistö on Haaviston yhteisen vesialueen toiseksi suurin yksittäinen osakas ja Parsilanjärven rantametrimäärän osalta suurin osakas.

Pohjaveden tarkkailusuunnitelman hyväksyttäminen on osa vesi- ja ympäristöviranomaisten viranomaisvirheiden vähättely- ja peittelytoimenpiteitä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on kritisoinut Karkkilan kaupungin virkamiehiä siitä, että Toivikkeen suon ennallistaminen nostetaan kärkihankkeeksi ohi Haaviston vedenottamon kunnostus- ja kokonaissuunnitelman toteuttamista. Oikaisuvaatimuksen tekijä on ihmetellyt erityisesti, ettei Karkkilan nykyisten virkahenkilöiden ja luottamushenkilöiden enemmistö ymmärrä tosiasioita yli 7 500 asukkaan puhtaan veden saannin turvaamiseksi. Mikäli oikaisuvaatimuksen tekijää ei olisi vuonna 2000 kuunneltu ja Toivikkeen vedenottamoalueen kunnostus- ja kokonaissuunnitelma toteutettu vuosina 2001 ja 2002, Karkkilan vesi olisi vuosina 2006 ja 2011 maistunut mudalle ja mullalle. Haaviston vedenottamoalueen lähialueella tapahtuneita vesi- ja ympäristöviranomaisten virheiden korjaamista ja kunnostamista siirretään vuosikymmenestä toiseen tosiasiat sivuuttaen.

Morenian alueella on esitykseen merkittyjen lisäksi myös laaduntarkkailuun ja pinnantarkkailuun soveltuva putki merkinnällä HP5. Pinnantarkkailuun soveltuu myös Hongiston tai Läyliäistentien ja Honkapolun risteyksessä sijaitseva niin sanottu palokaivo.

Perustuslain 2 §:n 2) kohta takaa kansalaiselle oikeuden osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Yli 7 500 asukkaan puhtaan vedensaannin turvaaminen kuuluu yhteiskunnan mahdollistamaan kehittämis- ja vaikuttamisosallistumiseen. Parsilanjärven vedenlaatu koskee Karkkilan lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijän Haavistossa olevaan elinympäristöön vaikuttamista ja kehittämistä.

2.3. Asian aikaisempaan käsittelyyn liittyvät päätökset

2.3.1. Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös

Aluehallintovirasto on 26.5.2020 antamallaan päätöksellä nro 199/2020 jättänyt [REDACTED] oikaisuvaatimuksen tutkimatta ja siirtänyt asian pohjaveden suojelua koskevan valvonnan osalta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään sillä, että asiassa saadun selvityksen perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena oleva Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös nro UUELY/10475/2016 Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmien hyväksymisestä ei vaikuta [REDACTED] oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Aluehallintovirasto on todennut, ettei se lupaviranomaisena käsittele valvontaan liittyviä asioita, minkä vuoksi asia siirretään hallintolain 21 §:n nojalla pohjaveden suojelua koskevan valvonnan osalta toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle mahdollisia toimenpiteitä varten.

2.3.2. Vaasan hallinto-oikeuden päätös

Vaasan hallinto-oikeus on 29.4.2022 antamallaan päätöksellä nro 22/0022/1 hylännyt [REDACTED] valituksen.

Valituksessaan Vaasan hallinto-oikeudelle [REDACTED] oli vaatinut, että aluehallintoviraston päätös oli kumottava ja oikaisuvaatimusasia palautettava uudelleen käsittelyyn. Oikaisuvaatimusasia tuli käsitellä niiden perusteiden osalta, jotka oikaisuvaatimuksessa ja siihen laaditussa lisäselvityksessä oli esitetty. Oikaisuvaatimusasia tuli käsitellä osana sitä kokonaisuutta, joka on seurausta Karkkilan virkahenkilöiden toiminnasta.

Päätöksessään Vaasan hallinto-oikeus on todennut, että hallintolain 49 b §:n esitöiden (HE 230/2014 vp, s.56) mukaan säännöksen 2 momentin mukaan oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen olisi sillä, johon päätös on kohdistettu ja sillä, jonka oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen päätös välittömästi vaikuttaa. Välittömyyskriteerin arvioinnissa huomio on asian laadun ja oikeusturvan tarpeessa. Päätöksen välilliset vaikutukset pelkästään eivät oikeuta oikaisun vaatimiseen.

Vaasan hallinto-oikeus on perustellut päätöstään sillä, että ELY-keskuksen päätös kohdistuu vedenottoluvan haltijana olevaan Karkkilan kaupungin vesihuoltolaitokseen eikä [REDACTED]. Tarkkailusuunnitelmapäätös ei asian laatu ja [REDACTED] oikeusturvan tarve huomioon ottaen vaikuta välittömästi [REDACTED] oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen, vaikka hänen kiinteistönsä sijaitsee pohjavesialueella pohjavedenottamon suoja-alueella

vedenottamon naapurikiinteistöllä, ja osa pohjaveden tarkkailuputkista sijaitsee hänen kiinteistöllään. Haaviston yhteisen vesialueen osakkuus ei vaikuta asianosaisuuteen asiassa eikä oikeutta vaatia oikaisua voida perustaa perustuslain 2 §:n 2 momentin säännökseen.

2.3.3. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös

Korkein hallinto-oikeus on 19.1.2023 antamallaan päätöksellä nro 89/2023 kumonnut Vaasan hallinto-oikeuden ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökset ja palauttanut asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

2.3.3.1. Säädöspohja oikaisuvaatimuksen tekemiseen

2.3.3.1.1. Vesilaki

Tarkkailusuunnitelmapäätöksiin oli lisätty oikaisuvaatimusmenettely voimassa olleen vanhan vesilain (264/1961) 2 luvun 14 a §:n 4 momenttiin 31.12.2004 voimaan tulleella lailla (1301/2004).

Hallituksen esityksen (nro 120/2004) mukaan säännös vastaisi vallinnutta käytäntöä, jonka mukaan lupamääräyksessä on todettu, että tarkkailusuunnitelmaa koskevat erimielisyydet ratkaisee ympäristölupavirasto. Lisäyksellä ei tavoiteltu asianosaisten piirin rajoittamista tilanteesta, jolloin tarkkailumääräykset olisi sisällytetty lupaan.

Voimassa olevan vesilain (587/2011) 15 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan oikaisua noudattaen, mitä hallintolaisissa säädetään. Vesilain 15 luvun 2 §:n 1) kohdan mukaan muutosta vesilain nojalla annettuun päätökseen saa hakea asianosainen.

Hallituksen esityksen (nro 277/2009) mukaan vesilain 15 luvun 2 §:n 1) kohdan asianosaisuus on vesioikeuden piirissä vakiintuneesti määräytynyt intressiperusteisesti, minkä vuoksi asianosaisuutta ei ole tarpeen määritellä vesilaissa.

2.3.3.1.2. Hallintolaki

Hallintolain (434/2003) 49 b §:n 2 momentin mukaan oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamisesta annetun hallituksen esityksen (nro 230/2014) mukaan kyseessä on uusi yleissäännös siitä, kenellä on oikeus vaatia oikaisua. Ehdotettu säännös vastaa sitä, mitä hallintolainkäyttölain 6 §:ssä säädetään asianosaisten ja viranomaisen oikeudesta valituksen

tekemiseen. Muussa laissa voitaisiin tarvittaessa säätää oikeudesta oikaisuvaatimuksen tekemiseen tästä säännöksestä poikkeavalla tavalla.

2.3.3.1.3. Käsiteltävässä asiassa sovellettavat säännökset

Vesilain 3 luvun 11 §:n 1–3 momenteissa säädetään luvanhaltijan tarkkailuvoitteesta, tarkkailusuunnitelman toimittamisesta hyväksyttäväksi ja viranomaisen oikeudesta muuttaa tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevaa päätöstä.

Tarkkailumääräyksillä seurataan hankkeen vaikutuksia ja valvotaan päätöksen lupamääräysten noudattamista sekä varmistetaan lupapäätöksen oikeellisuus ja riittävyys haittojen ehkäisemiseksi. Pohjavedenotto saattaa vaikuttaa vedenottamon lähiympäristössä pohjavedenpinnan korkeuksiin ja pohjaveden laatuun, yleisemmin vesistöjen vedenkorkeuteen, virtaamiin, veden laatuun tai ottamoalueen lähialueen kaivoihin.

Säännöshistorian mukaan tarkoituksena on ollut, että muutoksenhakuoikeus tarkkailusuunnitelmasta määräytyy samoin kuin muutoksenhakuoikeus varsinaisesta lupapäätöksestä. Tarkkailusuunnitelma muodostaa olennaisen osan vesilain mukaista lupaa riippumatta siitä, missä vaiheessa suunnitelma on hyväksytty.

Oikeutta oikaisuvaatimuksen tekemiseen on arvioitava siitä lähtökohdasta, mikä suhde ja merkitys tarkkailusuunnitelmalla on vesiluvassa.

Oikeus tehdä oikaisuvaatimus tarkkailusuunnitelmasta määräytyy vesilain 15 luvun 2 §:n 1) kohdan perusteella, mistä aluehallintovirastolla ja Vaasan hallinto-oikeudella on ollut käsiteltävässä asiassa toinen käsitys.

2.3.3.2. [REDACTED] asianosaisuudesta

Vakiintuneen tulkinnan mukaan asianosaisten piiri on vesilain mukaisissa asioissa katsottu laajaksi. Asianosaisia ovat muun ohella hankkeen arvioidulla vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat. Vesilain säännöshistoria huomioon ottaen lähtökohtana voidaan pitää, että tarkoituksena on ollut, että muutoksenhakuoikeus tarkkailusuunnitelmasta määräytyy samoin kuin muutoksenhakuoikeus varsinaisesta lupapäätöksestä.

Erilliseen tarkkailusuunnitelman hyväksymispäätökseen liittyen asianosaisten piiriä arvioitaessa on otettava huomioon tapauskohtaiset seikat kuten vesitalousluvassa arvioidut hankkeen vaikutukset, tarkkailun alueellinen kohdistuminen sekä tarkkailua koskevat määräykset.

Päätöksen mukaisella pohjavesitarkkailusuunnitelmalla on tarkoitus selvittää pohjaveden määrää ja laatua ottamoiden vaikutusalueilla. Päätös pohjautuu vedenottamoille myönnettyihin vedenottolupiin. Pohjaveden

tarkkailua on päätöksessä tarkistettu ja ajantasaistettu, kun aiemmin alueella on mitattu pelkästään pohjaveden pinnankorkeutta.

Tarkkailuvelvoite on vesihuoltolaitoksella, mutta pohjavesitarkkailua koskeva päätös liittyy myös niihin yleisiin ja yksityisiin etuihin, joille vedenotosta arvioidaan voivan aiheutua haitallisia vaikutuksia.

ELY-keskuksen päätöksellä on muutettu Haaviston vedenottamon tarkkailusuunnitelmaa. [REDACTED] omistaa pohjavedenvedenottamon kiinteistön vieressä olevan [REDACTED] kiinteistön, joka sijaitsee pohjavedenottamon suoja-alueella. Suoja-alueella sijaitsee ainakin yksi tarkkailusuunnitelmaan kuuluva pohjavedentarkkailuputki. [REDACTED] kiinteistö sijaitsee pohjavedenottamon lähialueella, ja tarkkailua tehdään hänen kiinteistöllään, joten [REDACTED] on pidettävä vesilaissa tarkoitettuna asianosaisena, jolla on oikeus hakea oikaisua ELY-keskuksen tarkkailusuunnitelmaa koskevaan päätökseen.

Aluehallintoviraston ei olisi tullut jättää [REDACTED] oikaisuvaatimusta esittämällään perusteella tutkimatta.

3. Palautetun asian käsittely aluehallintovirastossa

3.1. Oikaisuvaatimuksen tekijän täydennys

Oikaisuvaatimuksen tekijä on täydentänyt oikaisuvaatimustaan 31.1.2023 muun muassa Rudus Oy:n ja Karkkilan kaupungin välistä maa-ainesten ottoa koskevan riita-asian asiakirjoilla, Toivikkeen ennallistamissuunnitelmalla, esityksellä Toivikkeensuon osan perustamisesta luonnonsuojelualueeksi ja Karkkilan kaupungin ympäristölautakunnan päätöksellä Toivikkeensuon luonnonsuojelun perustamisesta ja suon ennallistamishankkeesta luopumisesta sekä Toivikkeen sora-alueen lähdeselvityksellä.

3.2. Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt palautetun asian johdosta lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Karkkilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Karkkilan vesihuoltolaitokselta.

Karkkilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja Karkkilan Vesihuoltolaitos eivät ole antaneet lausuntoaan asiassa.

3.2.1. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto

Oikaisuvaatimuksessa edellytetään, että Uudenmaan ELY-keskuksen päätös Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmien hyväksymisestä kumotaan ja palautetaan uuteen käsittelyyn. Vaatimuksen mukaan pohjavesitarkkailun ajankohtien tulee olla tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuu. Lisäksi tarkkailupisteitä koskevin vaatimuksina esitetään Pyydysmäen vedenottamon siiviläkaivon vieressä sijaitsevan havaintoputken poistamista maastosta, havaintopisteen Up4 lisäämistä tarkkailukartalle ja uuden tarkkailuputken asentamista Haaviston vedenottamon kaivojen ja tarkkailuputken LR9 välille. On todettu myös, että Toivikkeen ja Haaviston vedenottamoiden alueilla tunnuksen loppuosaltaan 00 olevat tarkkailupisteet ovat tarkkailuun soveltumattomia.

ELY-keskuksen hyväksymässä Karkkilan Haaviston, Toivikkeen ja Pyydysmäen vedenottamoiden pohjavesitarkkailuesityksessä (Karkkilan vesihuoltolaitos 5.7.2019) kolmen vedenottamon vedenottolupien mukaiset veloitettatarkkailusuunnitelmat on ajantasaistettu. Hyväksymispäätöksen mukaisesti toteutetulla tarkkailulla saadaan riittävä tieto vedenoton vaikutuksista.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt muutokset tarkkailupisteisiin eivät ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole sellaisia, että niiden perusteella hyväksymispäätös tulisi kumota. Muutoksia tarkkailupisteisiin voidaan tehdä päätöstä muuttamatta, mikäli pohjavesiputki tai -putket todetaan näytteenottohavaintojen tai tarkkailutulosten perusteella näytteenottoon tai pinnan korkeustarkkailuun soveltumattomiksi.

Pohjaveden pinnankorkeutta tarkkaillaan, jotta vedenoton vaikutus pohjaveden määrään havaitaan pohjavesimuodostumassa. Säännöllisellä pinnan korkeusmittauksella saadaan tietoa myös luonnollisesta pohjaveden korkeuden vuodenaikaisvaihtelusta. Mittausten luotettavuuden kannalta olennaista on, että havainnot tehdään säännöllisesti ja ajoitetaan eri vuodenaikoihin. Pohjavesitarkkailun ajankohtien muuttaminen ei ole ELY-keskuksen näkemyksen mukaan peruste hyväksymispäätöksen kumoamiselle.

3.3. Selitys

Oikaisuvaatimuksen tekijä on antanut ELY-keskuksen lausunnosta selityksen ja uudistanut aiemmat perustelunsa ja vaatimuksensa.

Juomakelpoinen pohjavesi on kirkasta ja väritöntä, mutta Karkkilassa pohjavesi vaikuttaa olleen jo Helsingin vesipiirin ajoista lähtien tiettyyn suuntaan värittyneitä. Tämä on jatkunut Helsingin vesi- ja ympäristöpiirin, sittemmin Uudenmaan ympäristökeskuksen ja edelleen Uudenmaan ELY-keskuksen henkilöiden toimesta.

Pohjaveden tarkkailusuunnitelman hyväksymispäätös on tehtävä kokonaan uudestaan.

Nykyisen henkilöstön on kiusallista selvittää, miten kuivastakin putkesta saadaan riittävä tieto pohjaveden kulloisestakin pinnankorkeudesta. Tarkkailuputken kuivuudesta johtuen alin pohjaveden taso jää aina tulematta esiin. Oikaisuvaatimuksen tekijä on myös ihmetellyt, miten toteutetaan pohjaveden laadun määrittäminen kaivinkoneasennetusta 00-päätteisestä tarkkailuputkesta, jossa ei ole vettä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on pohtinut, täyttyvätkö pohjaveden tarkkailuputkien asentamisen normit ilman asianmukaista ja asiaan kuuluvaa kairauskalustoa. Asennettaessa putkea kaivinkoneella monttuun valuu lähes aina pintamaita ja putket jäävät liian mataliksi.

Oikaisuvaatimuksen tekijän esitys tarkkailuajankohdiksi perustuu hänen käytännössä havaitsemiinsa seikkoihin. Vähäsateisen syksyn ja maan jäätyminen seurauksena huhtikuun lukemat ovat matalimmillaan tai korkeimmillaan sulana talvena riippuen lumen sulamistilanteesta. Heinäkuun lukema antaa lumen kevätsulamisen ja kevätsateiden seurauksena korkeimmat lukemat. Kuivan vähäsateisen kesän seurauksena lokakuun lukemat ovat yleensä matalimmillaan. Tammikuu antaa syksyn sateiden seurauksena yleensä korkeat lukemat.

Pyydysmäen alueella on siiviläkaivon vieressä olevan putken lisäksi etäämmällä paljon suurempi rautalähde.

Oikaisuvaatimuksen tekijän edellyttämän uuden tarkkailuputken asentaminen Haaviston vedenottamon ja tarkkailuputken LR9 välille perustuu tuolle alueelle luontaisen ylimmän pohjaveden pinnan tasoon, jopa sen alapuolelle, haudattujen pintamaiden ja seulaverkkojen aiheuttamien riskien kartoittamiseen ja mahdolliseen havainnoimiseen ennen kuin ne näkyvät Haaviston pohjavedenottamolla.

Tarkkailusuunnitelma perustuu Haaviston pohjavesialueen osalta virheellisesti määritettyyn pohjavesialueen muodostumisalueen rajaukseen ja sen seurauksena myös virheelliseen pohjavesialuerajaukseen, jotka molemmat on korjattava. Tämä edellyttää päätösten kumoamista ja asioiden uudelleen käsittelyä.

Pohjavesialueen rajauksen tarkistamisella on osa pohjavesialueiden tarkkailusuunnitelman kumoamisessa ja korjaamisessa, ja sillä on suuri merkitys, koska oikaisuvaatimuksen tekijä ottaa pohjavettä tuolta yli 450 m³ vuorokaudessa purkavalta Haaviston pohjavesialueen itäpuoliselta pohjavesialueelta, joka ei vaikuta Haaviston pohjavedenottamoalueeseen millään tavalla. Maa-ainesten ottaminen sai 1990-luvun alussa ulottua siellä

pohjavesitasoon asti. Murskan jalat ja pohjavesi olivat samassa tasossa. Tämän jälkeen aluetta alettiin täyttää suomudalla, mutta se keskeytettiin. Vuonna 1997 oikaisuvaatimuksen tekijä sai tarkasti kaivettua pois loput vettä pilaavat suomudat ja muut vettä pilaavat pintamaat, rautaromut ja renkaat sekä suojakerrospaksuudeksi minimin neljä metriä. Sitä ei nykyisin enää tarvitse uuden oppaan mukaan edellyttää ei pohjavesialueeksi -luokitellulta alueelta. Suojakerrospaksuuden saaminen neljäksi metriksi edellytti pintamaavarastojen noin kolmen metrin paksuista poistoa lähes puolen hehtaarin alalta eli niin sanottua puhdistuskaivua ja sen jälkeen täyttämistä neljä metriä puhtaalla hiekka- ja sorakerroksella. Täyttöalue oli laajempi kuin puoli hehtaaria.

Haaviston pohjavesialueen itäpuolella oleva alue täyttää antoisuudellaan kirkkaasti oman erillisen pohjavesialueen määritykset ja edellytykset. Se tiedetään ELY-keskuksessakin. Oikaisuvaatimuksen tekijä on toivonut, että aluehallintovirastossa asiapohjat ja asiaperusteet myönnetään ja edellytetään korjattavan.

3.4. Merkintä

Aluehallintovirastolla on asiaa ratkaistessaan ollut käytettävissään asiaa koskevat Länsi-Suomen vesioikeuden päätökset nro 102/1969 ja 5/2000/1.

4. Aluehallintoviraston ratkaisu

4.1. Asiaratkaisu

Aluehallintovirasto kumoo Uudenmaan ELY-keskuksen 25.2.2020 antaman päätöksen (diarinro UUDELY/10475/2016) Karkkilan vedenottamoiden pohjavesitarkkailuohjelmien hyväksymisestä ja palauttaa asian ELY-keskukselle uudelleen käsiteltäväksi.

4.2. Kulujen korvaaminen

Aluehallintovirasto hylkää [REDACTED] vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

5. Ratkaisun perustelut

5.1. Asiaratkaisun perustelut

5.1.1. Sovellettava lainsäädäntö

Hallintolain (434/2003) 49 b §:n 2 momentin mukaan oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Vesilain 15 luvun 2 §:n 1) kohdan perusteella muutosta vesilain nojalla annettuun päätökseen saa hakea asianosainen. Korkein hallinto-oikeus on todennut päätöksessään, että vakiintuneen tulkinnan mukaan asianosaisten piiri on vesilain mukaisissa asioissa katsottu laajaksi. Asianosaisia ovat muun ohella hankkeen arvioidulla vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat. Vesilain säännöshistoria huomioon ottaen lähtökohtana voidaan pitää, että tarkoituksena on ollut, että muutoksenhakuoikeus tarkkailusuunnitelmasta määräytyy samoin kuin muutoksenhakuoikeus varsinaisesta lupapäätöksestä.

Aluehallintovirasto katsoo, että oikaisuvaatimuksen tekijällä on ollut oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Vesilain 15 luvun 1 §:n 3 momentin nojalla valvontaviranomaisen 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään.

Hallintolain 49 g §:n 1 momentin nojalla aluehallintovirasto otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Aluehallintovirasto voi kumoamisen ohella palauttaa asian Uudenmaan ELY-keskukselle uudelleen käsiteltäväksi.

5.1.2. Asiassa saatu selvitys

ELY-keskuksen tarkkailupäätöksen perusteena olleet lupapäätökset ovat Länsi-Suomen vesioikeuden päätös nro 102/1969, joka koskee pohjavedenottoa Toivikkeen ja Haaviston pohjavedenottamoilta sekä Länsi-Suomen vesioikeuden päätös nro 5/2000/1, joka koskee pohjavedenottoa Pyydysmäen vedenottamolta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on asiassa selvitetyn perusteella asianosainen Haaviston ja Pyydysmäen pohjavesitarkkailusta annetun ELY-keskuksen tarkkailupäätöksen osalta:

- Oikaisuvaatimuksen tekijä omistaa kiinteistön [REDACTED], joka rajoittuu Haaviston pohjavedenottamoon ja vedenottamoalueen kiinteistöön 224-402-21-0.
- Aluehallintoviraston tarkistamien tietojen mukaan hakijan kiinteistö sijoittuu myös Kuonjoen 0122415 A pohjavesialueelle, jolla sijaitsee Pyydysmäen vedenottamo.

Länsi-Suomen vesioikeuden päätöksessä nro 102/1969, joka koskee pohjavedenottoa Toivikkeen ja Haaviston pohjavedenottamoilta, ei ole annettu pohjaveden tarkkailuvelvoitemääräystä. Uudenmaan ELY-keskuksen

pohjavedenottamoiden vedenottoa koskevan tarkkailun hyväksymispäätöksellä ei siten ole laillista perustetta näiden pohjavedenottamoiden osalta.

Karkkilan Haaviston, Toivikkeen ja Pyydysmäen vedenottamoiden pohjavesitarkkailuesitys sisältää vesilain mukaista velvoitetarkkailua, muun lainsäädännön, kuten sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista perustuvaa tarkkailua sekä muuta omaehtoista tarkkailua. Tarkkailuesitys sisältää tarkkailua myös muilta pohjavesialueilta.

Tarkkailuesityksestä tulisi selkeästi käydä ilmi, mitä vesilain mukaisessa päätöksessä määrättyä tarkkailua esitetään ELY-keskuksen hyväksyttäväksi.

Karkkilan ympäristönsuojelulautakunta oli tarkkailuohjelmaesityksestä antamassaan lausunnossa pyytänyt lisäämään tarkkailuohjelmaan vedenottolupien pohjavedenottoa koskevat määräykset. Velvoitetarkkailusuunnitelmaa hyväksyttäessä tulee olla selvillä lupapäätöksissä edellytetyistä tarkkailuista. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (KHO 19.6.2013 t. 2093) mukaan lainvoimaisen päätöksen tarkkailua koskevassa lupamääräyksessä oli määritelty, mitä seikkoja ja suureita tarkkailu koskee sekä millä alueella luvan saajan oli suoritettava tarkkailua. Valtion valvontaviranomaisella ei ollut toimivaltaa laajentaa tarkkailuvelvoitteita tältä osin lainvoimaisessa päätöksessä määrättyä laajemmiksi (vanhan vesilain 2 luvun 14 a §).

Tarkkailuohjelman hyväksymispäätöksessä hyväksytään vain velvoitetarkkailu. Päätöksestä tulisi selkeästi käydä ilmi, mitä velvoitetarkkailu sisältää. Päätöksessä ei tule hyväksyä muita tarkkailuja, kuten käsiteltävässä ELY-keskuksen tarkkailuohjelman hyväksymispäätöksessä on tehty. Siinä on muun muassa määrätty torjunta-aineiden analysoinnista Hongiston pohjavesialueella. ELY-keskuksen tarkkailupäätöksessä raakavesinäytteet on määrätty toimitettaviksi suoraan tietojärjestelmiin, vaikka hakija ei ole sisällyttänyt raakavesitarkkailuaan tarkkailupäätöksellä hyväksyttäväksi.

Päätös on kumottu kokonaisuudessaan, koska Toivikkeen ja Haaviston vedenottamoilla ei ole tarkkailuvelvoitetta ja koska ELY-keskuksen päätöksestä ei edellä kerrotun perusteella selviä tarkalleen, mitä velvoitetarkkailu hyväksytyssä päätöksessä sisältää.

5.1.3. Johtopäätös

Uudenmaan ELY-keskus on antanut yhteisen päätöksen Karkkilan pohjavedenottamoiden vedenoton tarkkailusta, minkä vuoksi aluehallintovirasto on kumonnut päätöksen kokonaisuudessaan ja palauttanut asian ELY-

keskuksen uudelleen käsiteltäväksi, jotta ELY-keskus voi tarkkailupäätöstä tehdessään ottaa aluehallintoviraston päätöksen huomioon.

5.2. Kulujen korvaaminen

Vesilain 11 luvun 23 §:n mukaan asianosaiset vastaavat omista kuluistaan lupaviranomaisessa. Asianosaisella on kuitenkin oikeus saada korvaus kuluistaan, jos kulujen korvaamiseen on erityistä syytä. Aluehallintovirasto hylkää [REDACTED] vaatimuksen oikaisuvaatimuksesta aiheutuneiden kulujen korvaamisesta, koska erityistä syytä kulujen korvaamiseen ei ole. Käsittelymaksua asiassa ei kuitenkaan peritä.

6. Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 3 luvun 11 §:n 3 momentti, 11 luvun 23 § ja 15 luvun 1 §:n 3 momentti
Hallintolain (434/2003) 49 b § ja g §:n 1 momentti
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 95 §:n 1 ja 2 momentti

7. Käsittelymaksu

Maksutta.

Vesilain (587/2011) 18 luvun 12 §:n 1 momentin mukaan vesilain mukaisen asian käsittelystä lupaviranomaisessa voidaan periä maksu. Maksua ei peritä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireille pannun asian käsittelystä.

8. Tiedottaminen

8.1. Päätös

[REDACTED]
Karkkilan vesihuoltolaitos
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Karkkilan kaupunki
Karkkilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Suomen ympäristökeskus

8.2. Päätöksestä tiedottaminen

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Karkkilan kaupungin verkkosivuilla.

9. Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

10. Liite

Valitusosoitus

11. Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Merja Antikainen ja esitellyt ympäristölakimies Anne Valjakka.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **13.10.2023**. (julkaisupvm+7+30)

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia

prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.

- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
  - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
  - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja ESAVI/2144/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/2144/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Antikainen Merja 05.09.2023 09:53

Esittelijä Valjakka Anne 05.09.2023 09:06